

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Árrögzítés az autónavigációs piacon

Összesen 103 millió forint bírságot szabott ki a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) négy autónavigációs készülékeket gyártó és forgalmazó vállalkozásra. Az elmarasztalt cégek 2005. és 2006. során rögzítették termékeik árát és komoly szankciókkal fenyegették meg azokat a vállalkozásokat, amelyek annál olcsóbban árusítottak.

A GVH 2006 novemberében indított eljárást az LCP Systems Kft.-vel szemben. A versenyhatóság szerint valószínűsíthető volt, hogy a kézi GPS készülékek hazai piacán a Mitac GPS készülékeket hivatalosan forgalmazó és kiskereskedelmi tevékenységet is végző LCP Systems Kft. valamint a terméket nagy- és kiskereskedelmi forgalomban értékesítő vállalkozások között megállapodás jött létre a Mitac termékek kiskereskedelmi áraira vonatkozóan. A GVH feltételezte, hogy a megállapodás szerint a kiskereskedelmi üzletek a vállalkozások közötti árverseny elkerülése érdekében az LCP Kft. által kiadott „ajánlott” kiskereskedelmi árat alkalmazzák minimálárként.

A Mitac egy tajvani vállalkozás, amely személyi számítógépek, szerverek, mobilkommunikációs eszközök fejlesztésével, gyártásával, értékesítésével foglalkozik. A Mitac két saját márkanév (Mio és Navman) alatt árul navigációs eszközöket. Az LCP a Mitac magyarországi forgalmazója, tekintélyes piaci részesedésre tett szert a hazai PDA-piacon. A vizsgálat során azonban más vállalkozások is képbe kerültek a versenykorlátozó megállapodás tevékeny szereplőiként. Ilyen volt az RRC-csoport, amely az egyik legjelentősebb kelet-európai cég a hálózati eszközöket és más telekommunikációs termékeket forgalmazók piacán. Ugyancsak bevonta a GVH a vizsgálatba a nagykereskedő Hamex Zrt-t valamint a PDAMánia webáruházat működtető Speedshop Kft-t.

A GVH azt vizsgálta, hogy a Mitac, az LCP és üzleti partnerei közötti áregyeztetés és ártartó mechanizmus alkalmas volt-e a piaci verseny korlátozására. Az ügyben az érintett termékpiac a teljes gépkocsi navigációs piac termékei közül

- a navigációs célszámítógépek (PNA-k) és
- a GPS funkcióval ellátott kézi számítógépek (PDA-k),
- a GPS-képes pocket PC telefonokat valamint a telefonos PDA-kat is magában foglaló okostelefonok piaca.

A versenykorlátozó megállapodás több elemből tevődött össze.

I. Az LCP-RRC közötti árkartell

Az LCP és az RRC, mint a Qtek okostelefonok nagykereskedői, 2006. július 17-én megegyezték egymással arról, hogy a jövőben egyeztetik egymással minimális árait. Konkrétan meghatározták azt az árat, amelyen a viszonteladóknak kínálják a Qtek-9000 termékeket. A megállapodás a GVH szerint súlyosan korlátozza a Qtek termékek két jelentős piaci szereplőnek számító nagykereskedője közötti árversenyt. A rendelkezésre álló bizonyítékok ugyanakkor azt mutatják, hogy az RRC nem tartotta magát a megállapodott

árhoz, annál olcsóbban árusította a készüléket, így a megállapodás érdemi negatív hatást nem fejtett ki a piacon. A versenytörvény szerint azonban már azon megállapodás is tilalomba ütközik, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet ki. Az, hogy utóbb egyik fél nem tartja magát a megállapodáshoz, nem teszi azt meg nem történtté.

II. A Mitac-LCP vertikális áregyeztetése

Az LCP és a Mitac a vizsgált időszakban nem írtak alá disztribútori szerződést a Mio termékek forgalmazásáról. Ennek ellenére az általuk folytatott és a GVH által fellelt levelezés egyértelműen bizonyítja, hogy megegyeztek egymással a Mio termékek viszonteladói és végfelhasználói áráról. Az egyezség értelmében a termékek árait a Mitac határozta meg, azok betartását az LCP vállalta. A megállapodás kimondott célja volt, hogy Magyarországon és a környező országokban maximalizálják a Mio termékek piaci részesedését. A Mitac által meghatározott árak nem ajánlott árként, hanem ténylegesen rögzített árként funkcionáltak a piacon. A Mitac több alkalommal is kimondottan felszólítja a partnereket, hogy kövessék az árakat.

Az a vállalkozás, amely nem tartotta az előre meghatározott árakat, komoly szankciókkal nézett szembe. A Mitac külön is felhívta a figyelmet arra, hogy a Mio jogszerűen leállíthatja a szállítást, amennyiben a partnerek nem követik az árakat. Egy Mitac e-mail szerint előfordult az is, hogy a Mitac 2 százalékos áreresztésével „büntetette” az árletörő disztribútorait. A Mitac és az LCP fenti magatartásával részesévé váltak egy tiltott árrogzító megállapodásnak, amely, tekintettel a Mitac piaci részesedésére, érezhető mértékben képes volt a versenyt korlátozni.

III. Az LCP magyarországi ártartó rendszere

Ugyan az LCP által kötött viszonteladói szerződések nem tartalmaznak árrogzító klauzult, azonban a GVH helyszíni vizsgálata során megtalált e-mailváltások azt bizonyítják, hogy az LCP az időszakonként megküldött táblázatokban szereplő árakat ténylegesen minimum árként alkalmazta, amelyek betartása érdekében több üzleti partnerével együttesen, rendszeresen fellépett a viszonteladóival szemben.

Többről volt szó, mint egy-vagy két ügyféllel kötött kétoldalú árrogzító megállapodásról. Az LCP által meghatározott, kívánatosnak tartott árak egy jól átgondolt rendszert alkottak, amely révén az LCP a Mitac termékek jelentős piaci részesedést és sikert kívánt garantálni. Olyan árrendszert dolgozott ki és tudott több-kevesebb sikerrel működtetni, amelyben az árversenynek moderált szerep jutott. Fontosabb volt, hogy a kereskedőket kellő áreresztés garantálásával tudja megfelelő marketingre és így nagyobb eladásokra ösztönözni.

Ezen ártartó megállapodásnak a kezdeményezője az LCP volt. A megállapodásnak részese volt valamennyi LCP üzletfél, akik részére az LCP viszonteladói és/vagy végső fogyasztói árakat tartalmazó táblázatokat küldött. A megállapodás érvényre juttatásában az LCP munkatársai mellett tevékeny szerepet játszott a kiemelt disztribútornak minősülő Hamex és Trendex. Az internetes webshopok árazásának nyomon követésében – bizonyos időszakban – jelentős segítséget nyújtott a Speedshop is.

Az együttműködés fenntarthatósága szempontjából a legnagyobb kihívást azok a vállalkozások jelentették, amelyeket az eljárás alá vontak gyakran „árletörők”-nek neveznek. Ezek részben úgy tudtak alacsonyabb árakkal dolgozni, hogy külföldről, más EU-tagországból beszerzett árukat értékesíttek. A GVH számára ez is mutatja, hogy a megállapodás révén kialakult magyar árak magasabbak voltak a környező országok árainál, hiszen egyébként nem lett volna üzletileg kifizetődő párhuzamos, „szürke” importba fogni.

Az ártól való minimális (1-2 ezer forintos) eltérés még nem jelentett a gyakorlatban problémát, egy 8-10 ezer forintos aláárazás esetén viszont az LCP vagy valamelyik nagykereskedelmi partnere intézkedett, telefonon próbálva jobb belátásra bírni a partnert.

Az LCP által szükségesnek tartott ártartási rendszer a GVH szerint a gyakorlatban is megvalósult, ráadásul pont az autónavigációs piac felfutása szempontjából kritikusnak nevezhető első hónapokban. Volt ugyan néhány, elsősorban Interneten áruló kereskedő, aki nem tartotta magát e szabályokhoz, de ettől még a rendszer egésze létezett és sok esetben érvényesült is, a fogyasztók számára magasabb árakat eredményezve. Az LCP, a Speedshop és a Hamex ezen magatartásával tiltott végfelhasználói árrögzítést valósított meg, amely alkalmas a gazdasági verseny korlátozására.

A fentiek miatt a GVH a Mitacra 50 millió, az LCP-re 43 millió, a Hamexre 9 millió, a RCC-re szimbolikus 1 millió forint bírságot szabott ki. A bírság alapjául a vállalkozások által az eljárásban érintett termékekből a magyar piacon elért árbevétel szolgált. A Mitac és az LCP vállalkozásokkal szemben súlyosító körülménynek tekintette a GVH, hogy a két cég a versenykorlátozás értelmi szerzője volt, ellenőrizte az ártartást, és jelentős piaci részesedésű termékekre kötött versenykorlátozó megállapodást. Ráadásul az LCP-t korábban már elmarasztalta a GVH. A Speedshop-pal szemben azért sem szabott ki bírságot a GVH, mert az ő árletörő tevékenysége is hozzájárult ahhoz, hogy az ártartó rendszer a gyakorlatban nem működött megfelelően.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-166/2006**.

Budapest, 2009. október 27.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>